

POLITICA ENERGETICĂ: PRINCIPII GENERALE

Provocările cu care se confruntă UE în domeniul energiei includ aspecte cum ar fi creșterea dependenței de importuri, diversificarea limitată, nivelul ridicat al prețurilor la energie și volatilitatea acestora, creșterea cererii de energie la nivel global, riscurile de securitate care afectează țările producătoare și pe cele de tranzit, amenințările din ce în ce mai mari provocate de schimbările climatice, progresul lent în ceea ce privește eficiența energetică, provocările care decurg din ponderea tot mai mare a energiei regenerabile, precum și nevoia de o mai mare transparentă și de o mai bună integrare și interconectare pe piețele de energie. Politica energetică a UE are în centrul său un ansamblu de măsuri variate, care au menirea de a realiza o piață energetică integrată și de a asigura securitatea aprovizionării cu energie și durabilitatea sectorului energetic.

TEMEI JURIDIC

Articolul 194 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)

Dispoziții specifice:

- siguranța aprovizionării: articolul 122 din TFUE;
- rețelele energetice: articolele 170-172 din TFUE;
- cărbunele: protocolul 37 prezintă consecințele financiare care rezultă în urma expirării Tratatului CECO în 2002;
- energia nucleară: Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Tratatul Euratom) servește drept temei juridic pentru majoritatea acțiunilor europene în domeniul energiei nucleare.

Alte dispoziții legate de politica energetică:

- piața internă a energiei: articolul 114 din TFUE;
- politica energetică externă: articolele 216-218 din TFUE.

OBIECTIVE

În conformitate cu uniunea energetică (2015), politica energetică a UE are următoarele cinci obiective principale:

- asigurarea funcționării pieței interne a energiei și interconectarea rețelelor energetice;
- asigurarea siguranței aprovizionării cu energie în UE;

- promovarea eficienței energetice și a conservării energiei;
- decarbonizarea economiei și tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în conformitate cu Acordul de la Paris;
- promovarea dezvoltării unor noi forme de energie regenerabilă pentru o mai bună aliniere și integrare a obiectivelor privind schimbările climatice în cadrul noii organizări a pieței;
- promovarea cercetării, inovării și competitivității.

În temeiul articolului 194 din TFUE, unele aspecte ale politicii energetice fac obiectul unei competențe partajate, indicând astfel un pas către o politică energetică comună. Cu toate acestea, fiecare stat membru își menține dreptul de a stabili condițiile de exploatare a propriilor resurse energetice, de a alege între diferitele surse de energie și de a stabili structura generală a aprovizionării sale cu energie [articolul 194 alineatul (2)].

REALIZĂRI

A. Cadrul politic general

Actuala agendă politică este determinată de politica integrată și cuprinzătoare privind clima și energia, adoptată de către Consiliul European la 24 octombrie 2014, al cărei obiectiv este de a realiza, până în 2030, următoarele:

- reducerea cu cel puțin 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;
- creșterea cu 27 % a ponderii energiilor regenerabile în consumul de energie;
- îmbunătățirea eficienței energetice cu 20 %, cu scopul de a se ajunge la 30 %;
- interconectarea a cel puțin 15 % din sistemele de energie electrică ale UE.

La 30 noiembrie 2016, Comisia a propus pachetul „Energie curată pentru toți europenii” ([COM\(2016\)0860](#)), cu scopul de a menține competitivitatea Uniunii Europene în condițiile în care tranziția către o energie curată aduce schimbări la nivelul piețelor energetice mondiale. Pachetul include opt propuneri legislative care acoperă guvernarea, organizarea pieței energiei electrice (Directiva privind energia electrică, Regulamentul privind energia electrică și Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri), eficiența energetică, performanța energetică a clădirilor, energia din surse regenerabile și norme aplicabile Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER).

La 30 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat o Propunere de regulament privind guvernarea uniunii energetice, în cadrul pachetului „Energie curată pentru toți europenii”. Raportul a fost adoptat în plen la 17 ianuarie 2018, împreună cu un mandat pentru negocieri interinstituționale. La 20 iunie 2018, a fost încheiat un acord provizoriu, care a fost adoptat oficial de Parlament la 13 noiembrie și de Consiliu la 4 decembrie 2018 [Regulamentul (UE) 2018/1999].

În conformitate cu regulamentul, fiecare stat membru trebuie să prezinte un „plan energetic și climatic național integrat” până la 31 decembrie 2019 și, ulterior, din zece

În zece ani. Aceste strategii naționale pe termen lung vor stabili o viziune politică pentru 2050, asigurându-se că statele membre îndeplinesc obiectivele Acordului de la Paris. Planurile energetice și climatice naționale integrate vor include obiective naționale, contribuții, politici și măsuri pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice: decarbonizarea, eficiența energetică, securitatea energetică, piața internă a energiei și cercetarea, inovarea și competitivitatea.

B. Finalizarea pieței interne a energiei

Al treilea pachet privind energia, Regulamentul privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene [Regulamentul (UE) nr. 347/2013], Regulamentul privind integritatea și transparența pieței angro de energie [Regulamentul (UE) nr. 1227/2011], Directiva privind energia electrică ([COM\(2016\) 0864](#)), Regulamentul privind energia electrică ([COM\(2016\) 0861](#)) și Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri ([COM\(2016\) 0862](#)) sunt unele dintre principalele instrumente legislative menite să contribuie la o mai bună funcționare a pieței interne a energiei (a se vedea fișa descriptivă [2.1.9](#) privind piața internă a energiei).

C. Creșterea eficienței energetice

La temelia politicii de eficiență energetică a UE se află Directiva 2012/27/UE din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, al cărei scop este de a asigura că statele membre se reînscriu în calendarul stabilit pentru realizarea obiectivelor pentru 2020. În noiembrie 2016, Comisia a propus revizuirea Directivei 2012/27/UE ([COM\(2016\) 0761](#) și [COM\(2016\) 0765](#)), în scopul consolidării performanței energetice a clădirilor noi, al renovării mai rapide a clădirilor existente pentru creșterea eficienței lor energetice și al valorificării într-o cât mai mare măsură a potențialului enorm de creștere a eficienței energetice în sectorul construcțiilor (a se vedea fișa descriptivă [2.4.8](#) privind eficiența energetică).

D. Utilizarea optimă a resurselor energetice proprii ale UE (inclusiv a surselor regenerabile)

Una dintre prioritățile stabilite de Consiliul European din mai 2013 a fost diversificarea într-o mai mare măsură a aprovizionării cu energie a UE și dezvoltarea unor resurse de energie locale pentru a asigura siguranța aprovizionării și a reduce dependența de energie din surse externe. În ceea ce privește sursele regenerabile de energie, Directiva 2009/28/CE din 23 aprilie 2009 a introdus un obiectiv de 20 %, care să fie atins până în 2020, iar Comisia a propus un obiectiv de cel puțin 27 % până în 2030 în cadrul revizuirii Directivei privind energia din surse regenerabile ([COM\(2016\) 0382](#)) (a se vedea fișa descriptivă [2.4.9](#) privind energia din surse regenerabile).

E. Consolidarea relațiilor externe în domeniul energiei

La 7 septembrie 2011, a fost adoptată o comunicare a Comisiei intitulată „Securitatea aprovizionării cu energie și cooperarea internațională - Politica energetică a UE: angajarea în relații cu parteneri din afara frontierelor noastre” ([COM\(2011\)0539](#)), al cărei obiectiv este promovarea în continuare a cooperării transfrontaliere a UE cu țările vecine și crearea unui spațiu reglementat mai larg prin schimbul de informații periodice cu privire la acordurile interguvernamentale și prin colaborarea în domeniul

concretenței, al siguranței, al accesului la rețea și al securității aprovizionării. Drept urmare, la 25 octombrie 2012, a fost adoptată o decizie de creare a unui mecanism de schimb de informații privind acordurile interguvernamentale dintre statele membre și țările terțe în domeniul energiei ([T7-0343/2012](#)).

F. Îmbunătățirea siguranței aprovizionării cu energie

În lumina importanței majore a gazului și petrolului pentru siguranța aprovizionării cu energie a UE, aceasta din urmă a adoptat mai multe măsuri pentru a se asigura că se realizează evaluări de risc și că se elaborează planuri de acțiune preventive și planuri de urgență. La 20 octombrie 2010, a fost adoptat Regulamentul (UE) nr. 994/2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale în scopul îmbunătățirii mecanismelor de protecție și de răspuns la criză. Potrivit Directivei 2009/119/CE, statele membre trebuie să mențină rezerve minime de petrol, care corespund mediei zilnice a importurilor nete pe 90 de zile sau mediei zilnice a consumului intern pe 61 de zile, în funcție de care cantitate este mai mare. Comisia a propus extinderea domeniului de aplicare al Directivei 2009/73/CE (Directiva privind gazele naturale) pentru includerea, de asemenea, a conductelor de gaze înspre și dinspre țări terțe, inclusiv a conductelor existente și viitoare ([COM\(2017\)0660](#)).

Ca răspuns la criza din Ucraina, Regulamentul (UE) 2017/1938 prevede consolidarea cooperării regionale, planuri de acțiune preventive și planuri de urgență regionale și un mecanism de solidaritate pentru a garanta securitatea aprovizionării cu gaze.

G. Cercetarea, dezvoltarea și proiectele demonstrative

Programul Orizont 2020 se desfășoară în perioada 2014-2020 și reprezintă principalul instrument al UE de promovare a cercetării în domeniul energiei. Au fost alocate fonduri în valoare de 5 931 milioane EUR pentru a sprijini producerea unei energii curate, sigure și eficiente, precum și dezvoltarea durabilă.

Planul strategic european privind tehnologiile energetice (Planul SET), adoptat de Comisie la 22 noiembrie 2007, își propune să accelereze introducerea pe piață și asimilarea tehnologiilor eficiente din punct de vedere energetic și cu emisii scăzute de carbon. Planul promovează măsuri care ajută UE să întreprindă acțiunile necesare pentru a dezvolta tehnologiile de care are nevoie pentru a-și atinge obiectivele politice și, în același timp, să se asigure că întreprinderile din UE pot beneficia de oportunitățile generate de o nouă abordare energetică. Comunicarea Comisiei (C(2015)6317) intitulată „Către un Plan strategic integrat privind tehnologiile energetice (SET): Accelerarea transformării sistemului energetic european” a evaluat punerea în aplicare a Planului SET și a concluzionat că ar trebui puse în practică 10 acțiuni pentru a accelera transformarea sistemului energetic și pentru a genera locuri de muncă și creștere economică.

Comunicarea Comisiei privind tehnologiile și inovarea în domeniul energiei ([COM\(2013\)0253](#)), publicată la 2 mai 2013, stabilește o strategie care să permită UE să dispună de un sector tehnologic și al inovării de clasă mondială, apt să facă față provocărilor până în 2020 și după această dată.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul și-a exprimat dintotdeauna sprijinul ferm în favoarea unei politici energetice comune, care să abordeze aspecte precum competitivitatea, siguranța și durabilitatea. Parlamentul a solicitat în repetate rânduri să se dea dovadă de coerență, determinare, cooperare și solidaritate între statele membre în ceea ce privește soluționarea actualelor și viitoarelor provocări de pe piața internă, precum și de angajament politic din partea tuturor statelor membre și de o puternică inițiativă din partea Comisiei în procesul de realizare a obiectivelor pentru 2030.

Parlamentul a depus eforturi pentru o mai bună integrare a pieței energetice, precum și pentru adoptarea unor obiective ambițioase, cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic, referitoare la energia din surse regenerabile, la eficiența energetică și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În acest context, Parlamentul sprijină asumarea unor angajamente mai puternice față de propriile obiective ale UE, subliniind faptul că noua politică energetică trebuie să sprijine obiectivul pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de UE cu 80-95 % până în 2050.

De asemenea, Parlamentul sprijină diversificarea surselor de energie și a rutelor de aprovizionare și importanța interconexiunilor în domeniul gazelor și al energiei electrice în întreaga Europă Centrală și de Sud-Est pe o axă nord-sud, în ceea ce privește crearea mai multor interconexiuni, diversificarea terminalelor de gaz natural lichefiat și dezvoltarea de gazoducte, deschizând astfel piața internă.

Având în vedere dependența din ce în ce mai mare a Europei de combustibilii fosili, Parlamentul a salutat Planul SET, nutrind convingerea că acesta va aduce o contribuție esențială la durabilitatea și securitatea aprovizionării și că se va dovedi absolut necesar în realizarea obiectivelor UE în materie de energie și climă stabilite pentru anul 2030. Subliniind rolul important al cercetării pentru asigurarea unei aprovizionări durabile cu energie, Parlamentul a subliniat că este necesar să se depună eforturi comune în domeniul noilor tehnologii energetice, în ceea ce privește atât sursele de energie regenerabile, cât și tehnologiile durabile pe bază de combustibili fosili, precum și să se prevadă fonduri publice și private suplimentare pentru asigurarea punerii în aplicare reușite a planului.

În conformitate cu aceste obiective, Parlamentul și-a exprimat sprijinul pentru măsurile propuse de Comisie în cadrul pachetului „Energie curată pentru toți europenii”^[1], în următoarele rezoluții importante recente:

- 6 februarie 2018: Parlamentul a adoptat o serie de recomandări fără caracter legislativ, elaborate de Comisia sa pentru industrie, cercetare și energie, care vizează stimularea inovării în domeniul energiei prin îmbunătățirea participării active a cetățenilor și prin definirea unei viziuni pe termen lung cu privire la modul de alocare a resurselor^[2];

---

[1]<https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

[2]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20180202IPR97028/clean-energy-innovation-needs-a-change-of-mind-set>

- 17 ianuarie 2018: Parlamentul a stabilit noi obiective obligatorii privind eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie, care să fie atinse până în 2030; deputații din PE au susținut reducerea cu 40 % până în 2030 a consumului de energie al UE și o pondere a energiei din surse regenerabile de cel puțin 35 %^[3];
- 19 decembrie 2017: Parlamentul și Consiliul au căzut de acord în mod provizoriu asupra clădirilor eficiente din punct de vedere energetic; statele membre vor fi obligate să elaboreze strategii pe termen lung pentru a asigura reducerea la minimum până în 2050 a consumului de energie al clădirilor din UE^[4];
- 7 decembrie 2017: Comisia pentru industrie, cercetare și energie și Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară din cadrul Parlamentului au aprobat un set de norme care vor reglementa uniunea energetică^[5];
- 12 septembrie 2017: Parlamentul a adoptat o rezoluție legislativă privind noi norme de cooperare ce permit unui stat membru al UE care se confruntă cu o penurie de gaz urgentă să alerteze un alt stat membru cu privire la criza iminentă a aprovizionării și să declanșeze asistența transfrontalieră pentru remedierea acestei situații^[6];
- 13 iunie 2017: Parlamentul a adoptat o rezoluție legislativă privind simplificarea etichetelor energetice pentru electrocasnice, introducând o scală de la A la G, pentru a le permite consumatorilor să aleagă produse care să reducă consumul și facturile de energie^[7].

La 11 decembrie 2018, plenul a adoptat Regulamentul (UE) 2018/1999 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice. Potrivit acestuia, fiecare stat membru trebuie să prezinte „planuri energetice și climatice naționale integrate”, care să includă obiective naționale, contribuții, politici și măsuri pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice: decarbonizarea, eficiența energetică, securitatea energetică, piața internă a energiei și cercetarea, inovarea și competitivitatea.

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

[3]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20180112IPR91629/tinte-ambitioase-pentru-o-utilizare-mai-eficienta-si-mai-curata-a-energiei>

[4]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20171219IPR90606/energy-efficient-buildings-provisional-agreement-ep-and-council>

[5]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20171207IPR89713/energy-union-meps-adopt-their-initial-view-of-the-governance-set-up>

[6]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20170908IPR83456/resursele-de-gaz-folosite-solidar-pentru-a-preveni-crizele-de-alimentare>

[7]<http://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20170609IPR77001/simplificarea-etichetelor-energetice-pentru-electrocasnice-scala-a-g>

